

PM 2008: RVII (Dnr 326-4231/2007)

Utjämning av kommunernas LSS-kostnader – översyn och förslag (SOU 2007:62)

Yttrande till Finansdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som yttrande överlämnas och återopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Ulf KristerSSon anför följande.

Ärendet

I september 2007 presenterade Finansdepartementet utredningen: Utjämning av kommunernas LSS-kostnader - översyn och förslag (SOU 2007:62). I denna redovisning har en översyn av det kommunala kostnadsutjämningsystemet för stöd och service till funktionshindrade genomförts. Utredningen har inte remitterats till staden.

Ett system enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) infördes 2004 för att utjämna kostnadsskillnader mellan kommunerna beroende på att insatserna för personer med funktionsnedsättning är mer koncentrerade till vissa kommuner. Genom avgifter för kommuner med förhållandevis få funktionsnedsatta och därmed låga kostnader och bidrag till kommuner med många funktionshindrade och höga kostnader, omfördelas nära 2 miljarder kronor årligen.

Utredaren föreslår att nuvarande metod att beräkna bidrag och avgifter i kostnadsutjämnningen i huvudsak bibehålls, men att vissa förbättringar i systemet behövs. Vid beräkningen av en kommuns standardkostnad föreslås kostnadsfördelningen mellan olika LSS-insatser uppdateras enligt följande.

I insatsen enligt 9 kap. 9 § LSS, bostad och särskild service för vuxna, ska inte ingå personer boende i särskilt anpassad bostad. Både antalet personer med personlig assistent enligt LSS och personlig assistent enligt LASS ska ingå i beräkningarna.

För personer som både har insatsen boende och insatsen personlig assistent ska endast en insats ingå i beräkningen av standardkostnaden. En omräkning av personalkostnadsindex föreslås.

Vidare föreslås att det s.k. koncentrationsindexet, som ska ta hänsyn till uppskattade stordriftsfördelar i verksamheten, inte ska ingå i beräkningarna. Ändringen föreslås införas från och med år 2009. Systemet föreslås också bli föremål för en löpande uppföljning och utvärdering.

Beredning

Ärendet har beretts inom stadsledningskontorets finansavdelning.

Mina synpunkter

Jag delar stadsledningskontorets uppfattning att finansieringsprincipen, d.v.s. att kommunerna inte ska behöva höja skatten eller prioritera om annan verksamhet för att finansiera nya statliga uppgifter ska gälla även i detta sammanhang. Finansieringsprincipen är grundläggande för de ekonomiska relationerna mellan staten och kommunsektorn och gäller i båda riktningarna.

Stockholms stad har i tidigare sammanhang framhållit att staten bör ta ett större ansvar i finansieringen av LSS-utjämnningen och vidhåller även nu denna ståndpunkt.

Staden har också i en annan utredning som presenterats under hösten om förändringar i den samlade kommunala kostnadsutjämnningen föreslagits få ytterligare kraftigt höjda avgifter till utjämnningen som sammantaget med dessa förslag om LSS-utjämnningen skulle motsvara en skattehöjning på ca 50 öre. Enligt stadsledningskontorets beräkningar innebär förslagen till förändringar, räknat på 2007 års kostnadsnivå, att staden får betala ytterligare 143 kr per invånare eller ca 113 mnkr till LSS-utjämnningen. Utvecklingen enligt Statistiska centralbyråns aktuella prognos för Stockholm avseende 2008 tillsammans med den nu föreslagna förändringen innebär alltså en ytterligare kostnader på drygt 100 mnkr för Stockholm och innebär att avgiften inom något år kommer att närma sig en halv miljard.

Denna utveckling är naturligtvis inte rimlig.

En möjlig lösning är att den parlamentariska utredning som ska se över den kommunala utjämnningen med början under år 2008 även får i uppdrag att ta LSS-utjämnningen i beaktande. Därigenom belyses den kommunala utjämnningen ur ett helhetsperspektiv.

Jag anser liksom stadsledningskontoret att systemet bör följas upp och utvärderas samt att denna uppföljning bör samordnas med en uppföljning av det samlade kommunala utjämnningssystemet.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som yttrande överlämnas och återopas denna promemoria.

Stockholm den 24 januari 2008

ULF KRISTERSSON

Bilaga

Remiss av Betänkandet Utjämnning av kommunernas LSS-kostnader - översyn och förslag (SOU 2007:62)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Utvecklingen av kostnaderna för LSS ska ses i ett helhetsperspektiv och måste utgå från tanken med LSS om att förbättra levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättningar. De resurser som samhället avsätter ska oundvikligt gå till att förbättra det dagliga livet för människor som har rätt till LSS, varav många psykiskt funktionshindrade tyvärr står utanför idag. Det är därför viktigt att analysera orsakerna till kostnadsutvecklingen och exempelvis kartlägga vinstnivån i de privata företag som idag verkar inom vård och omsorg. Rätten till en individuell behovsbedömning kan innebära att flera insatser behövs för att tillförsäkra den enskilde goda levnadsvillkor. Kommuner som följer LSS på ett föredömligt sätt och alltid gör en individuell behovsprövning enligt lagen får aldrig straffas i ett utjämnningssystem.

ÄRENDET

I september 2007 presenterade Finansdepartementet utredningen: Utjämning av kommunernas LSS-kostnader - översyn och förslag (SOU 2007:62). I denna redovisning har en översyn av det kommunala kostnadsutjämningsystemet för stöd och service till funktionshindrade genomförts. Utredningen har inte remitterats till staden.

Ett system enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) infördes 2004 för att utjämna kostnadsskillnader mellan kommunerna beroende på att insatserna för personer med funktionsnedsättning är mer koncentrerade till vissa kommuner. Genom avgifter för kommuner med förhållandevis få funktionsnedsatta och därmed låga kostnader och bidrag till kommuner med många funktionshindrade och höga kostnader, omfördelas nära 2 miljarder kronor årligen.

Utredaren föreslår att nuvarande metod att beräkna bidrag och avgifter i kostnadsutjämnningen i huvudsak bibehålls, men att vissa förbättringar i systemet behövs. Vid beräkningen av en kommuns standardkostnad föreslås kostnadsfördelningen mellan olika LSS-insatser uppdateras enligt följande.

I insatsen enligt 9 kap. § 9 LSS, bostad och särskild service för vuxna, ska inte ingå personer boende i särskilt anpassad bostad.

Både antalet personer med personlig assistent enligt LSS och personlig assistent enligt LASS ska ingå i beräkningarna.

För personer som har både insatsen boende och insatsen personlig assistent ska endast en insats ingå i beräkningen av standardkostnaden.

En omräkning av personalkostnadsindex föreslås.

Vidare föreslås att det s.k. koncentrationsindexet, som ska ta hänsyn till uppskattade stordriftsfördelar i verksamheten, inte ska ingå i beräkningarna. Ändringen föreslås införas från och med år 2009. Systemet föreslås också bli föremål för en löpande uppföljning och utvärdering.

BEREDNING

Ärendet har beretts inom stadsledningskontorets finansavdelning.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 december 2007 har följande lydelse.

Avgiften till utjämningsystemet för LSS har under de år som systemet funnits ökat för staden enligt följande:

År	2005	2006	2007
Avgift, mnkr	110	228	231

För Stockholms stad innebär förslagen till förändringar, räknat på 2007 års kostnadsnivå, att staden får betala ytterligare 143 kr per invånare eller ca 113 mnkr till LSS-utjämnningen. År 2007 betalar staden enligt det nuvarande systemet 295 kr per invånare eller totalt 231 miljoner kronor till LSS-utjämnningen.

Statistiska centralbyråns aktuella prognos för Stockholm avseende 2008 är 288 mnkr, alltså en ökning med 57 mnkr. I november 2007 lämnade Stockholms stad redovisningen gällande 2009 och antalet insatser var ungefär oförändrat i jämförelse med föregående år. Tidigare år har stadens insatser ökat från år till år men trots detta har avgiften ökat. Med denna historik antas att stadens avgift kommer att öka kraftigt inför 2009. Denna utveckling

samt att den nu föreslagna förändringen innebär en ytterligare kostnader på drygt 100 mnkr för Stockholm gör att avgiften inom något år kommer att närma sig en halv miljard.

Dessa kraftiga kostnadsökningar skapar ryckigheter i verksamheten och försvårar möjligheterna att på ett bra sätt planera verksamheten. Kontoret framhåller att finansieringsprincipen, dvs. att kommunerna inte ska behöva höja skatten eller prioritera om annan verksamhet för att finansiera nya statliga uppgifter ska gälla även i detta sammanhang. Finansieringsprincipen är grundläggande för de ekonomiska relationerna mellan staten och kommunsektorn, och gäller i båda riktningarna

Storleken på den kraftiga kostnadsökningen är inte heller rimlig för staden. Stockholms stad har i tidigare sammanhang framhållit att staten bör ta ett större ansvar i finansieringen av LSS-utjämnningen, och vidhåller även nu denna ståndpunkt.

Staden har också i en annan utredning som presenterats under hösten om förändringar i den ”stora” kommunala kostnadsutjämnningen föreslagits få ytterligare kraftigt höjda avgifter till utjämnningen som sammantaget med dessa förslag om LSS-utjämnningen skulle motsvara en skattehöjning på ca 50 öre. Denna utveckling är naturligtvis inte rimlig. Stadens situation bör ses i ett sammanhang. En möjlig lösning är att den parlamentariska utredning som ska se över den kommunala utjämnningen med början under år 2008 även får i uppdrag att ta LSS-utjämnningen i beaktande. Därigenom belyses den kommunala utjämnningen ur ett helhetsperspektiv.

Av de konkreta förslagen till förändringar i systemet är det svårt att utröna om dessa kommer att spegla kommunernas kostnader för funktionsnedsättning på ett mer rättvisande sätt. Den förändring som direkt kan sägas öka Stockholms avgift i systemet är förslaget att ta bort det s.k. koncentrationsindexet.

Stadsledningskontoret delar utredningens uppfattning om att systemet bör följas upp och utvärderas. Denna uppföljning bör i så fall samordnas med uppföljning av det ”stora” kommunala utjämnningssystemet.